

6 - 7 DECEMBER 2023

**LOCATIE:
Nieuwspoord
Gebouw Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Bezuidenhoutseweg 67
Den Haag**

33^e Congres

**GEZAMENLIJKE VERANTWOORDELIJKHEID, GELIJKWAARDIGHEID
EN WEDERZIJDIG VERTROUWEN BINNEN HET KONINKRIJK**

Er is een nauwe verwantschap tussen de Caribische eilanden en Nederland. Er is een gezamenlijke geschiedenis, zij het met donkere bladzijden, die ook heeft geleid tot een samen opgebouwd cultureel erfgoed. Ondanks onmiskenbare culturele verschillen is er een goede reden om verder inhoud te geven aan de samenwerking binnen het Koninkrijk. Het gaat daarbij niet alleen om politieke samenwerking, maar ook om samenwerking op private terreinen. Deze samenwerking kan alleen floreren als er sprake is van wederzijds vertrouwen, zowel in het publieke als het private domein.

Er wordt al veel samengewerkt op tal van terreinen. Te denken is aan onderwijs, zorg, defensie, rechtshandhaving, financiën en economie. Grote uitdagingen liggen in het verschiets op terreinen als klimaatbeheersing, energietransitie, mensenrechten en vooral ook armoedebestrijding. Deze ontwikkelingen zijn uitdagend en kunnen alleen goed worden aangepakt wanneer sprake is van samenwerking tussen private en publieke partijen op de eilanden en partners in Nederland. De samenwerking komt alleen goed van de grond als sprake is van wederzijdse gelijkwaardigheid. De gelijkwaardigheid leidt ertoe dat partijen elkaar recht in de ogen kunnen kijken. Het vertrouwen in elkaar leidt ertoe dat niet opzij wordt gekeken. Dit is een primaire verantwoordelijkheid die we gezamenlijk moeten aangaan. Zonder aan deze basisvoorwaarden voor samenwerking te voldoen, zullen geen tastbare resultaten worden gerealiseerd.

Het congres gaat in op de betekenis van deze verantwoordelijkheid. Hoe krijgt wederzijdse gelijkwaardigheid en vertrouwen vorm in de praktijk? Waar lopen partijen in deze samenwerking tegenaan? Wat zijn de korte termijn en lange termijn doelen die moeten worden gehaald en vooral: waar is laaghangend fruit te plukken? Met andere woorden: hoe kan snel een resultaat worden bereikt?

InterExpo Caribbean heeft 25 gastsprekers en panelleden bereid gevonden om via verschillende thema's invulling te geven aan dit congres. Met de toehoorders die afkomstig zijn van publieke en private organisaties op de eilanden en in Nederland wordt gediscussieerd onder leiding van de voorzitter van het congres Mr. Jeroen Recourt, lid van de Eerste Kamer van de Staten-Generaal.

Voor meer informatie:

Peter Oerlemans

InterExpo Caribbean N.V. (Curaçao)

www.interexpo.biz

E: peter@interExpo.biz

T: 005999 – 6961455/6961510/8681444

Programma

6 december 2023

07.45

Ontvangst en registratie bezoekers, secretariaat InterExpo Caribbean b.g. (zalen) Nieuwspoot.

09.00

Welkom - mr. Jeroen Recourt

Dagvoorzitter, Lid van de Eerste Kamer der Staten – Generaal

09.05

Opening 33^e congres - Alexandra van Huffelen

Staatssecretaris voor Koninkrijksrelaties en Digitalisering

09.30

Dr. Aart G. Broek

Socioloog en letterkundige

De inspirerende last van het verleden

In 1954, ten tijde van de totstandkoming van het Statuut, wisten we ons niet te bevrijden van een zeer belast verleden en zelfs in 2023 zijn we daarin nog niet geslaagd. Hoe kunnen we vanuit dat gezamenlijke verleden werken aan een gezamenlijke toekomst?

10.00

Prof. dr. Herman E. Bröring

Hoogleraar staats- en bestuursrecht Universiteit van Aruba en hoogleraar bestuursrecht Rijksuniversiteit Groningen

Gelijkwaardig bestuursrecht in het Koninkrijk

Een paar opmerkingen over het voorstel voor de Landsverordening algemene bepalingen bestuursrecht (Aruba).

10.30

Tijd voor een kop koffie en netwerkmoment.

11.00

Eefje de Kroon

Jurist en campagneleider bij Greenpeace Nederland

De impact van klimaatverandering op Bonaire

Inwoners van Bonaire worden nu al geraakt door klimaatverandering, blijkt uit onderzoek van de Vrije Universiteit in opdracht van Greenpeace. Een vijfde van Bonaire dreigt permanent te overstromen door zeespiegelstijging richting het einde van deze eeuw. Klimaatverandering bedreigt alle elementen van het leven van mensen op Bonaire. Maar het is nog niet te laat om de gevolgen binnen de perken te houden. Samen met inwoners van Bonaire eist Greenpeace daarom dat de Nederlandse Staat in actie komt.

11.30

Dr. D.J.E. Misiedjan

Assistant Professor in Human Rights and the Environment, International Institute of Social Studies

Koninkrijk en Klimaat

De internationale klimaatafspraken gelden momenteel niet voor het Caribische deel van Koninkrijk. Mr. dr. Misiedjan legt uit wat de gevolgen hiervan zijn en welke juridische mogelijkheden er zijn voor gelijke bescherming tegen klimaatverandering binnen het gehele Koninkrijk.

12.00

Mr. dr. G. Karapetian

Rijksuniversiteit Groningen

De genesis van de Europese burger overzee

De ontwikkeling van de toepassing van het EU-burgerschap in de overzeese delen van het Koninkrijk wordt gezien, met speciale aandacht voor de vraag wat voor gevolgen deze overzeese toepasbaarheid van het EU-burgerschap heeft voor de burger zelf.

12.30-14.00

Heerlijke netwerklunch.

14.00

Drs. Reginald Römer

Dienst Openbare Scholen Curaçao

De verdiensten van het openbaar onderwijs op Curaçao

14.30

Dr. Kennedy Tielman

Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Docenten ervaren spanning bij het lesgeven aan cultureel diverse klassen

In deze lezing presenteert dr. Kennedy Tielman resultaten van zijn grootschalig onderzoek waaruit bleek dat het merendeel van docenten die lesgeven aan cultureel diverse klassen spanning ervaart. Daarbij beschouwt hij ook de vergelijkbare contexten van andere delen van het Koninkrijk gerelateerd aan resultaten van de nulmeting.

15.00

Tijd voor kop koffie en netwerkmoment.

15.30

Debat - Inleidend referaat Minister Robbert Dijkgraaf, Minister van OCWC

Bevordering van onderwijs: over het belang dat alle leerlingen en studenten in de Caribisch delen van het Koninkrijk betere perspectieven krijgen door gebruik te maken van de kracht van het Koninkrijk .

Voorlopige panelleden:

Prof. dr. Herman E. Bröring

Hoogleraar staats- en bestuursrecht Universiteit van Aruba en hoogleraar bestuursrecht Rijksuniversiteit Groningen

Prof. Dr. Peter Diekman RA

Hoogleraar Forensic Accounting University of Curaçao

Désirée Coffie

Eilandsraad Bonaire, Fractie M21

Dr. Kennedy Tielman

Fontys Lerarenopleiding Tilburg

Rayli Goedgedrag

Ministerie Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

18.00

Afsluiting 1e congresdag, dagvoorzitter mr. Jeroen Recourt

Programma

7 december 2023

07.45

Ontvangst en registratie bezoekers, secretariaat InterExpo Caribbean b.g. zalen, Nieuwspoot.

09.00

Welkom – mr. Jeroen Recourt

Dagvoorzitter lid van de Eerste Kamer der Staten – Generaal

09.05

Mr. dr. Germaine Rekwest

Universiteit Leiden en University of Curaçao

De wil elkander bij te staan bij belasting- en investeringsverdragen

The proof of the pudding is in the eating ...een terugblik op een jaar samenwerken op het belastingverdragendossier van Curaçao. De presentatie gaat ook in op de vraag waarom de Caribische landen binnen het Koninkrijk zich moeten richten op het sluiten van investeringsverdragen.

09.30

Ing. Luelo Girigorie Msc. CPC.

Secretaris-generaal Ministerie van Economische Ontwikkeling

Kapitaliseren op Curaçao: Een blik op het Investeringslandschap

10.00

Tijd voor een kop koffie en netwerkmoment.

10.30

Ramon Chong, MURP, MPIA

Voorzitter van de programmaorganisatie Floating Offshore Wind

De ontwikkeling van een Groene WaterstofKeten op Curaçao

11.00

Chrisje Sandelowsky

Phd kandidaat Universiteit Leiden, Jeugdrecht

Kinderrechten, “legal transplant” of motor in de strijd tegen ongelijkheid?

Het VN-kinderrechtenverdrag moet niet als “legal transplant” gezien worden, maar als middel in de strijd tegen verschillen in het niveau van kinderrechtenbescherming binnen het Koninkrijk der Nederlanden.

11.30

Drs. Ewout Irrgang

Collegelid Rekenkamer

Rijksuitgaven aan Caribisch Nederland

12.00

Drs. Lidewijde M.C. Ongering

Voorzitter College Financieel Toezicht (CFT)

Duurzame overheidsfinancien: economische groei verzilveren

12.30

Heerlijke netwerklunch.

13.30

Mike Eman

Parlementslid Aruba, namens de Staten van Aruba

Pleidooi voor de institutionalisering van een Sociaal Economische Planbureau voor de eilanden in samenwerking binnen het Koninkrijk

De stabiliteit van Nederland is in belangrijke mate mede te danken aan onafhankelijke kennis- en adviesinstellingen zoals het Sociaal Cultureel Planbureau, de Sociaal Economische Raad, de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, de Nationale Ombudsman en het College voor de Rechten van de Mens. Hun kennis, ervaring en inzichten dragen onmiskenbaar bij aan de kwaliteit van besluitvorming door de overheid. Regeringen, parlementen en de samenlevingen van de landen Curaçao, Aruba en Sint Maarten moeten het zonder doen. Een Sociaal Economische Planbureau voor de eilanden zal niet alleen financiële aspecten van de samenleving onderzoeken, maar ook sociale, economische, culturele en maatschappelijke factoren, trends en samenhangen daarin integreren. Dit holistische begrip zal beleidsmakers in staat stellen een vollediger en dieper inzicht te krijgen in de complexiteit van de samenlevingen en de uitdagingen en kansen waarmee zij worden geconfronteerd. Mike Eman houdt een pleidooi voor de institutionalisering van een Sociaal Economische Planbureau voor de eilanden in samenwerking binnen het Koninkrijk

14.00

Mr. Wessel W. Geursen

Buitenpromovendus aan de Vrije Universiteit te Amsterdam en senior jurist bij de Autoriteit Consument en Markt in den Haag. Gespecialiseerd in het recht van de Europese Unie.

Koninkrijk als geheel is EU lidstaat

Alle landen zijn daarom onderdeel van een EU-lidstaat. Delen van de EU-Verdragen zijn van toepassing op de lidstaat als geheel. Ook het Statuut maakt het EU buitenlands en defensiebeleid en het EU-burgerschap tot een gezamenlijke verantwoordelijkheid.

14.30

Mr. Alida Oppers

Inspecteur-generaal van het onderwijs

Goed onderwijs voor alle kinderen van het Koninkrijk: Samenwerking als succesfactor

De Inspectie van het Onderwijs houdt sinds 2010 toezicht op het onderwijs in Caribisch Nederland (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Recentelijk deed de Inspectie van het Onderwijs tevens een door-

lichting van het onderwijsbestel van Aruba, Sint Maarten en Curaçao. Het onderwijs in de Caribisch deel van het Koninkrijk staat voor grote uitdagingen. Deze uitdagingen (zoals o.a. huisvesting, lage leerlingaantallen) zijn vaak lastig zelfstandig op te lossen door bijvoorbeeld een gebrek aan menskracht, hoge kosten en de kleinschaligheid van de landen en bijzondere gemeenten. Hoe kunnen we deze uitdagingen het beste aanpakken? De kracht van het Koninkrijk zit in het respect voor elkaars verscheidenheid, maar tegelijkertijd, daar waar het kan, het zoeken naar eenheid en samenwerking. Ook als het gaat over onderwijs. Dit vraagt om inlevingsvermogen in elkaars cultuur en de verschillende contexten.

15.00

Tijd voor een kop koffie en netwerkmoment.

15.30

Debat - Inleidend referaat

Hoe verder met de Koninkrijksrelaties na de vorming van een nieuw Nederlands kabinet? De verhoudingen binnen het Koninkrijk zijn niet constant. Soms zijn ze warm, soms wat bekoeld. Dan zijn er verschillen van inzicht op het terrein van bijvoorbeeld herstructurering van de economie, de financiële staat van de landen en de landspakketten. Hoe waren de verhoudingen tijdens de kabinetten Rutte? Hoe moet het verder onder een nieuw Nederlands kabinet? Op het congres wordt voor diverse beleids-terreinen op deze vragen ingegaan. Daarbij is er bijzondere aandacht voor het perspectief van de Caribische landen van het Koninkrijk.

Voorlopige panelleden:

Don Ceder

Lid van de CU-fractie in de Tweede Kamer der Staten Generaal

Clark C.A. Abraham

Lid van de Eilandsraad van Bonaire

17.50

Afsluiting 33e congres, dagvoorzitter mr. Jeroen Recourt

18.00

Netwerkborrel

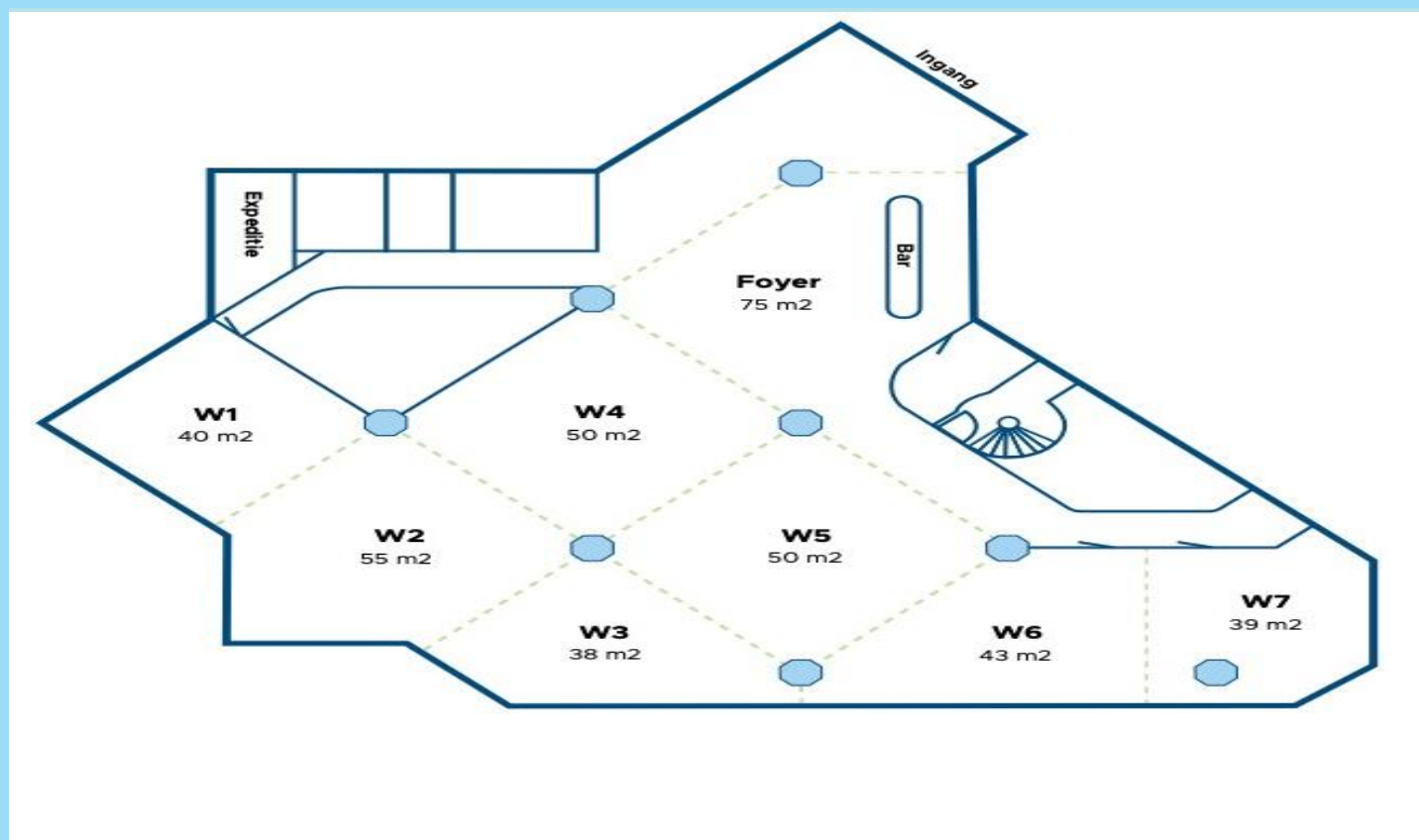

Attentie voor belangrijke informatie:

Voor het betreden van Nieuwspoord, gevestigd in hetzelfde gebouw als de Tweede Kamer der Staten Generaal, Bezuidenhoutseweg 67 bestaat een aanmeldprocedure met legitimatieplicht. **U dient zich vooraf aan te melden via de website:**

<https://www.nieuwspoord.nl/contact>

Alle bezoekers worden bij aankomst geleid via een scanstraat door de beveiliging. De zalen waar gebruik van zal worden gemaakt liggen op de begane grond van het Perscentrum Nieuwspoord, zie onderstaands plattegrond van de congreszalen.

Heeft u vragen of behoefte aan advies. Neem dan contact op met InterExpo Caribbean N.V.
Email: peter@interexpo.biz

Congressen 2024

34e congres

“ Internationale steun voor Suriname voor de teruggang naar een emerging economy”, juni 2024, Paramaribo.

35e congres

‘ Viering in het kader van 70 jaar Statuut’, 10 – 12 december 2024, Nieuwspoord.